

Najaarsnota 2023

Inhoud

Aanbieding	3
Leeswijzer bestuursrapportage	4
B. Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2023-2027	7
C. Investeringskredieten	17
D. Voorstel en dekking	19
E. Mutaties uitvoering begroting 2023-2027	20

Aanbieding

Hierbij ontvangt u de najaarsnota 2023. De najaarsnota is bedoeld om de bijgestelde meerjarenbegroting 2023-2026 te actualiseren met de laatste financiële ontwikkelingen. Hiermee worden de verschillen tussen de bijgestelde begroting en de jaarrekening 2023 zoveel mogelijk beperkt, waarmee ook begrotingsonrechtmatigheden zoveel mogelijk worden voorkomen. Het eindsaldo van de voorjaarsnota 2023 is het startsaldo voor de najaarsnota 2023.

Resultaat voorjaar- en najaarsnota 2023

Uit voorjaarsnota 2023 kwam een negatief resultaat naar voren van € -1.238.600. Met het amendement A.10.1 is dit met € 250.000 verminderd naar € -988.600. Het resultaat van de najaarsnota 2023 is € -21.600, hierbij is wel sprake van een aantal opvallende ontwikkelingen. Als volgt;

Extra algemene uitkering voor 2023

Via de mei- en septembercirculaire wordt voor 2023 € 668.000 extra algemene uitkering ontvangen.

Inhaalslag formatie

Bij de kadernota 2024 is besloten tot herstel van de formatie. Dit herstel is reeds gestart in 2023. Hiervoor is een incidenteel bedrag nodig van € 735.000.

Toename bijstandsuitkeringen

Binnen het sociaal domein is het aantal inwoners met een bijstandsuitkering toegenomen met 10% in 2022. Hierdoor ontstaat er een onverwacht tekort in 2023 van € 656.000. Het Rijk compenseert deze toename, echter met een vertraging van zo'n 2 jaar. Hierdoor is deze tegenvaller een min of meer eenmalig nadeel. Dit is een bekend risico en is onderdeel van de concern brede risico-inventarisatie. De risicoreserve, als onderdeel van de algemene reserve, is voldoende om dit risico op te vangen.

Overschot middelen Ontheemden Oekraïners

Van de ontvangen middelen van het Rijk voor 2023 is tot nu toe € 3,6 miljoen niet besteed. Dit bedrag wordt, net als in 2022, toegevoegd aan de reserve opvang vluchtelingen Oekraïne om toekomstige risico's met betrekking tot de opvang van Oekraïense ontheemden op te vangen. Hierdoor heeft dit geen saldo effect in deze najaarsnota.

Leeswijzer bestuursrapportage

Deze bestuursrapportage betreft de financiële verantwoording.
Het model dient als volgt te worden gelezen:

A. Geactualiseerd begrotingsresultaat en resultaat Najaarsnota

In deze tabel wordt het geactualiseerd begrotingsresultaat en het resultaat Najaarsnota weergegeven.

- de start wordt gevormd door resultaat begroting 2023 - 2026
- de raad heeft een aantal begrotingswijzigingen vastgesteld
- a + b leidt tot de startpositie voor Najaarsnota
- c + d geeft de actuele begrotingspositie
- waarbij eventueel nog dekkingsvoorstellen nodig zijn.

B. Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2023

Onder B lichten we de belangrijkste mutaties per domein toe.

C. Investeringskredieten

Vanaf de Najaarsnota 2021 wordt een overzicht afwijkingen op investeringskredieten toegevoegd. Hierdoor vindt er meer sturing plaats op de voortgang van de investeringen in combinatie met de financiële rechtmatigheid vanuit het raadsbesluit.

In dit overzicht zijn ook nieuwe (vervangings)investeringskredieten opgenomen op basis van de hardheidsclausule (beleidskader 19) uit de nota waarden en afschrijven gemeente Leusden 2022. Hiermee kan de raad bij onvoorziene omstandigheden afwijken van de regel dat, investeringen die niet in de begroting zijn opgenomen, alsnog via een apart raadsvoorstel moeten worden aangeboden aan de raad.

D. Voorstel en dekking

E. Mutaties uitvoering begroting 2023 - 2027

Alle mutaties van de Najaarsnota zijn in deze tabellen per domein weergegeven. Ook de mutaties die onder B zijn toegelicht, zijn in deze tabel opgenomen. De mutaties worden kort toegelicht. Voor investeringskredieten is een aparte kolom opgenomen.

Het resultaat wordt (conform de BBV vereisten) voor- en na bestemming weergegeven waarbij de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per jaar zijn vermeld.

A. Geactualiseerd begrotingsresultaat en resultaat Najaarsnota

Bedragen x € 1.000

	2023
a. Resultaat primitieve begroting 2023-2026	479,2
	479,2
b. Vastgestelde begrotingswijzigingen	
- Amendement Strategische Raadsagenda (SRA) (november 2022)	-250,0
- Amendement uitbreiding griffie (november 2022)	-30,0
- Amendement Fort33 (november 2022)	-50,0
- Najaarsnota 2022 / struct. doorwerking raad en griffie (december 2022)	-46,3
- Exploitatieafspraken SRO (december 2022)	-10,0
- Fondsuitbreiding stimuleringslening duurzaamheid (februari 2023)	-3,5
- Voorjaarsnota 2023	-1.238,5
- Amendement Voorjaarsnota 2023 schrappen SRA	250,0
	-1.378,3
c. Startpositie voor Najaarsnota 2023	-899,2
Domein Bestuur	-105,2
Domein Leefomgeving	366,6
Domein Samenleving	-672,6
Domein Ruimte	62,0
Overhead	-757,0
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.084,6
d. Resultaat Najaarsnota 2023	-21,6
e. Actuele begrotingspositie	-920,8
f. Dekkingsvoorstel	
- onttrekken aan algemene reserve basisdeel	920,8
g. Actuele begrotingspositie 2023	0,0

Toelichting resultaat

De startpositie voor 2023 (a) ging uit van een positief resultaat van € 479.200. Bij b. zijn de vastgestelde begrotingswijzigingen voor 2023 opgenomen welke in totaal zorgen voor een verslechtering van het resultaat van € 1.378.300. Hierdoor komt de startpositie van de Najaarsnota (c) uit op een negatief resultaat van € 899.200. Het totaal van de mutaties uit deze Najaarsnota (d), komt uit op een nadeel van € 21.600. Het verwachte nadeel inclusief mutaties uit deze Najaarsnota (e.) van € 920.800 wordt onttrokken aan de algemene reserve basisdeel.

Hieronder geven wij een overzicht van de belangrijkste mee- en tegenvallers. De mutaties worden in deze Najaarsnota verder toegelicht. De ontwikkeling in de algemene uitkering, is verantwoordelijk voor de grootste mutatie.

Bedragen x € 1.000

	2023
<u>Meevallers:</u>	
Algemene uitkering	668,0
Capaciteit Decentrale Overheden voor klimaat- en Energiebeleid (CDOKE)	300,0
<u>Tegenvallers:</u>	
Inhaalslag 2023	-735,0
Werk en inkomen (bijstand)	-635,0

B. Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2023-2027

Domein Bestuur

1. Onderzoek inrichtingsvarianten raadzaal en bijzalen

De inrichting van de raadzaal en het functioneren van de audiovisuele- en digitale voorzieningen in de raadzaal en de bijbehorende bijzalen voldoen niet aan de wensen van de gemeenteraad. Het college heeft besloten om een incidenteel onderzoeksbudget ad. € 45.000 beschikbaar te stellen naar mogelijke inrichtingsvarianten. Hierbij wordt tevens gekeken naar de inzet van audiovisuele middelen (collegebesluit 100564).

2. Burgerzaken

Op het gebied van Burgerzaken is er per saldo een nadeel van € 19.000. Dit kan als volgt worden gespecificeerd:

- er zijn meer huwelijken geweest omdat deze in het verleden vanwege corona waren uitgesteld. Hierdoor zijn er hogere lege inkomsten dan geraamd. Ook zijn er hierdoor meer kosten gemaakt voor o.a. de vergoedingen voor de BABS. Per saldo geeft dit een incidenteel voordeel van € 13.000;
- afgelopen juli is bekend geworden dat de Tweede Kamerverkiezing vervroegd zal plaatsvinden op 22 november 2023 in plaats van in 2025. Vanuit het Rijk ontvangen we hiervoor geen compensatie. We verwachten hierdoor een incidenteel nadeel van € 69.000 in verband met de uitvoeringskosten. In het meerjarig investeringsplan van 2024 is de vervanging van stemhokjes opgenomen van € 16.200. In verband met de vervroegde verkiezingen, wordt deze in 2023 geactiveerd.
- tot slot zijn er hogere leges inkomsten vanwege een toename in het aantal reisdocumenten dat is afgegeven. Een deel van deze leges inkomsten dient vervolgens afgedragen te worden aan het Rijk. Per saldo leidt dit tot een incidenteel voordeel van € 37.000.

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2023-2027".

1. Energietransitie / duurzaamheid

- Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE-middelen)
Het Rijk heeft voor de uitvoering van het Klimaatakkoord middelen ter beschikking gesteld voor extra capaciteit bij gemeenten via de regeling CDOKE. Deze rijksmiddelen zijn voor een deel gebruikt voor de extra capaciteit die al via het CUP in de begroting 2023 is geraamd. De dekking (deze rijksmiddelen) ad. € 300.000 was nog niet geraamd waardoor dit bedrag ten gunste van het begrotingsresultaat komt.
- Wijkaanpak
Het structureel budget (€ 350.000) is destijds gebaseerd op een gemiddelde. Elk jaar komen er echter 2 wijken bij waardoor in de eerste jaren budget wordt overgehouden en vanaf 2025 budget tekort is (zie Raadsvoorstel CUP-ambitie als voorstel voor Programma Energie- en warmtetransitie). In 2023 kan € 175.000 worden afgeraamd.
- Via het CUP 2.1 Energie- en warmtetransitie is structureel € 50.000 beschikbaar gesteld voor innovatie en grootschalige opwek en opslag. Dit budget is in 2023 vanwege het ontbreken van capaciteit grotendeels niet uitgevoerd. Over 2023 kan € 40.000 worden afgeraamd.
- Energiearmoede
Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld aan de gemeente om maatregelen te nemen om energiearmoede te bestrijden. In 2023 is een aanvullende beschikking ontvangen. In totaal is € 391.200 beschikbaar. € 289.900 van deze middelen worden overgeheveld naar 2024.
- Vouchers isolatiemaatregelen
Hiernaast heeft de provincie een subsidie van € 89.000 toegekend als bijdrage voor een onderdeel uit het plan van aanpak, namelijk het verstrekken van isolatievouchers voor woningeigenaren uit de doelgroep. Van dit budget wordt € 42.600 overgeheveld naar 2024.
- Een deel van de in 2019 via de algemene uitkering beschikbaar gestelde klimaatmiddelen wordt overgeheveld naar 2024 en ingezet voor: communicatie programma Energie- en warmtetransitie (€ 18.000), Gebiedsgerichte aanpak De Fliert (€ 20.000) en communicatie uitvoering energiearmoede en isolatieaanpak (€ 40.500).
- Programmamanagement Energietransitie
Van de via nieuw beleid 2022 beschikbaar gestelde (incidentele) middelen voor formatie programmamanager en communicatie dient € 42.000 te worden overgeheveld naar 2024.
- CUP 2.1 Energie- en warmtetransitie / Plan van Aanpak gemeentelijk vastgoed
Het budget wordt gedeeltelijk in 2024 besteed. Het restant van € 14.000 wordt overgeheveld naar 2024.
- Uitnodigingskader RES
Het budget van € 20.000 wordt overgeheveld naar 2024. In 2023 is hier geen invulling aan gegeven omdat de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek A28 pas in 2024 bekend zijn.

2. Gescheiden afvalinzameling

Binnen de gescheiden afvalinzameling doen zich diverse ontwikkelingen voor. Wij lichten de belangrijkste afwijkingen hieronder toe:

- De papierprijs is sinds augustus 2022 fors gedaald. De totale te verwachte opbrengst over 2023 moet met € 36.800 naar beneden worden bijgesteld.
- Het tonnage restafval is 220 ton hoger dan geraamd. Dit komt onder meer doordat er meer gft en PMD is afgekeurd. Deze extra afkeur wordt daarna verwerkt als restafval. De verwerkingskosten stijgen hierdoor met € 31.000.
- Het Platform Kentenoptimalisatie (PKO) heeft de definitieve inzamelvergoeding voor PMD voor voor 2022 en 2023 vastgesteld op € 245 per ton. In de raming was nog rekening gehouden met een tarief van € 202. Hierdoor kan € 26.500 aan inkomsten bijgeraamd worden.

Het totale geraamde incidentele nadeel van € 78.800 wordt onttrokken aan de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing / reinigingsrechten.

3. Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen openbare ruimte 2023

Voor het jaar 2023 worden ten tijde van het opstellen van de najaarsnota de in onderstaande tabel opgenomen afwijkingen voorzien in de realisatie van het meerjaren onderhoudsplan. De voorziene afwijkingen worden onder de tabel kort toegelicht. De onderstaande mutaties betreffen een fasering van onderhoudswerkzaamheden en hebben geen financieel gevolg voor het begrotingsresultaat 2023. Het betreft verschuivingen binnen de meerjarenonderhoudsplanning.

(bedragen x € 1.000)

		Begroot 2023	Prognose 2023	Mutatie 2023
	<i>groot onderhoud</i>			
1.	groot onderhoud milieustraat	53,8	130,0	-76,2
2.	groot onderhoud wegen	808,5	908,5	-100,0
3.	groot onderhoud buitensportaccommodaties	580,2	15,0	565,2
	<i>vervangingsinvesteringen</i>			
4.	vervangingsinvesteringen (bestrating) wegen	428,6	228,6	200,0
5.	totaalrenovaties buitensportaccommodaties	120,1	0,0	120,1
	Totaal			709,1

ad 1. groot onderhoud Milieustraat

In het meerjaren onderhoudsplan zijn voor de komende jaren meerdere werkzaamheden opgenomen aan milieustraat 'de Spieghele'. Er is voor gekozen om de werkzaamheden in 2023 te bundelen en tot uitvoering te brengen. Door deze maatregelen in één jaar uit te voeren en te combineren beperken we de overlast voor inwoners en medewerkers tot een minimum. Het betreft hier voornamelijk werkzaamheden aan de binnenkant van het kantoor, waaronder de in de voorjaarsnota '23 vermelde vervanging van de inbraakinstallatie- en de toegangscontrole. De gebundelde werkzaamheden passen binnen de kaders van de meerjarige onderhoudsgroting.

ad 2. groot onderhoud wegen

Op de uitvoering van het asfaltonderhoud wordt in 2023 naar verwachting € 100.000 meer uitgegeven dan in het meerjaren onderhoudsplan voor dit jaar is opgenomen. Uit weginspecties kwam naar voren dat deklagen ernstig begonnen te rafelen (loslaten). De winterse neerslag zou dit proces versnellen. Daarom is er vanuit veiligheidsoverwegingen voor gekozen om onderhoudswerkzaamheden vervroegd uit te voeren.

ad 3. groot onderhoud buitensportaccommodaties

De vervanging van de toplaag van hockeyvelden bij de MHCL wordt doorgeschoven naar het jaar 2024. Er worden dit jaar wel enkele onvoorziene, kleinschalige reparatiewerkzaamheden aan de korfbalvelden op het Burgemeester Buining sportpark voorzien.

ad. 4 vervanging wegen

Door een tekort aan ambtelijke capaciteit gaat niet alle in de meerjaren onderhoudsplanning opgenomen rehabilitatie van materiaal plaatsvinden in 2023. De voorbereidingen voor werkzaamheden in 2024 zijn gaande. Naar verwachting kunnen de gefaseerde werkzaamheden in 2024 uitgevoerd worden, waaronder de uitvoering van het project Leusden Zuid- Noord fase 3.

ad. 5 totaalrenovatie buitensportaccommodaties

De totaalrenovatie van natuurgrasvelden bij voetbalvereniging Roda '46 vindt dit jaar niet plaats. Er vindt nog afstemming plaats met de vereniging over de planning en de uitvoering van renovatiewerkzaamheden. De werkzaamheden schuiven door naar 2024.

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2023 - 2027".

1. Ontwikkeling zorgkosten Sociaal Domein

Bij de voorjaarsnota zijn de zorgbudgetten afgestemd op de rekeningcijfers 2022 vermeerderd met een te verwachten kostenstijging voor dit jaar van 8%. Op basis van een realistische lokale prognose voor de zorgkosten in natura is het de verwachting dat de eerder bij de voorjaarsnota bijgestelde budgetten toereikend zullen zijn. Voor de prognose is data tot en met de maand augustus gebruikt.

In de prognose lijkt er voor de nieuwe taken jeugd en WMO een lichte overschrijding te ontstaan (0,7%). Voor de oude WMO taken valt op dat de verstrekking kosten voor Huishoudelijke Hulp onder het geraamde budget blijven.

De benutting van de geïndiceerde persoonsgebonden budgetten neemt toe en laat ten opzichte van het begrote budget een te verwachte nadeel zien van € 50.000;

De inning van de Eigen Bijdrage WMO loopt achter bij de raming en laat een geprognosticeerd nadeel van € 40.000 ten opzichte van de begroting zien. De opbrengsten zijn direct gerelateerd aan de verstrekkingen WMO, dus als deze lager zijn levert dat ook evenredig lagere inkomsten op.

In 2024 start de nieuw geselecteerde zorgaanbieder MetMaya voor de jeugdzorg. Ons aandeel in de dit jaar gemaakte implementatiekosten bedraagt € 247.500. Deze kosten kunnen grotendeels worden gedekt vanuit de in de reserve Sociaal Domein resterende middelen. Het ontstane nadeel kan deels worden gedekt vanuit de binnen het programma Samenleving verwachte onderbestedingen. Per saldo resteert er op dit onderdeel een nadeel van € 27.600 dat ten laste van het resultaat van deze najaarsnota wordt gebracht. De ontwikkelingen zijn in onderstaande tabel verder gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)

Bijstelling raming zorgkosten SD	raming 2023 primitief	raming 20232 actueel (na VJN)	Prognose 2023	bijstelling NJN 2023
<i>Zorg in Natura</i>				
Oud WMO Huishoudelijke Hulp	2.172,5	2.151,4	1.734,4	417,0
Oud WMO (Woon- Rolstoel- en Vervoer)	524,0	597,0	702,3	-105,3
WMO Nieuw (begeleiding en dagbesteding)	1.972,0	1.905,0	1.916,6	-11,6
Jeugdzorg (pxq en BSA)	7.815,0	8.559,5	8.620,0	-60,5
stelpost minder beschikken meer begeleiden	-	-240,0	-	-240,0
Sub-totaal zorgkosten in natura	12.483,5	12.972,9	12.973,3	-0,4
Persoonsgebonden budgetten (PGB's)	553,0	633,6	683,6	-50,0
Eigen bijdragen WMO	-153,5	-153,5	-113,5	-40,0
Uitvoeringskosten Sociaal Domein SDO/RISB/MetMaya)		235,4	509,5	-274,1
<i>dekking:</i>				
Incidenteel t.l.v. reserve Sociaal Domein				241,9
Onderuitputting begr. SD 2023				95,0
Totaal	12.883,0	13.688,4	14.052,9	-27,6

In de begroting 2024-2027 houden we voor de jaarschijf 2024 rekening met een verdere (zorg)kostenstijging van 8%. De mogelijke, op basis van eerdere berekeningen, voordelige aanbestedingseffecten voor de jeugdzorg zijn daarbij niet meegenomen. Bij de voorjaarsnota 2024 zal daar meer duidelijkheid over zijn en zal aan de hand van de rekeningcijfers 2023 een actualisering van de zorgbudgetten plaatsvinden. De VNG heeft middels een positionpaper richting de nieuw te vormen regering het signaal afgegeven dat de huidige compensatie van het rijk om de al maar stijgende zorgkosten op te kunnen vangen niet toereikend is.

2. Werk en Inkomen

Nadat het aantal inwoners met een bijstandsuitkering in Leusden afnam, kenden we in het laatste kwartaal van 2022 een forse stijging van 10% van het aantal uitkeringen naar 331 personen. Deze stijging lijkt zich in 2023 te stabiliseren (332 cliënten in september 2023). Daarbij zijn de gemiddelde bijstandslasten per cliënt gestegen als gevolg van de koppeling van de bijstandsuitkering aan de stijging van het minimumloon. Eind september is de definitieve Brede Uitkering Inkomensvoorziening Gemeenten 2023 (BUIG) gepubliceerd en is gebleken dat de rijksmiddelen voor Leusden niet toereikend zijn om de gestegen kosten op te kunnen vangen. In de begroting 2024, onderdeel financiële uitzetting, hebben wij al melding gemaakt van dit risico. Het verwachte budgettaire nadeel voor 2023 bedraagt € 656.000 en is als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

Ontwikkeling Werk en Inkomen (P-wet)	Raming	Prognose	Bijstelling NJN 2023
Alg. Bijstand	4.041,0	4.923,0	-882,0
IOAW/IOAZ	641,0	329,0	312,0
Loonkostensubsidies	60,0	203,0	-143,0
Overige bijstand (BBZ, verhaal en studietoeslag)	-15,0	-57,0	42,0
Rijksmiddelen BUIG	-4.727,0	-4.742,0	15,0
Totaal	0,0	656,0	-656,0

Het lijkt hierbij te gaan om een incidenteel financieel nadeel. Vanaf 2024 wordt het tekort gecompenseerd door de toename voor Leusden van de rijksmiddelen i.c. de BUIG met € 732.500. Dit komt enerzijds door het feit dat de BUIG deels is gebaseerd op de historische kosten (bijstandslasten t-2 en loonkostensubsidies t-1). Anderzijds is er vanaf 2024 een wijziging in het verdeelmodel van de BUIG doorgevoerd waarbij voor Leusden een voordelig herverdeeleffect is ontstaan.

Het risico van ontstane tekorten binnen het taakveld Werk en Inkomen is opgenomen in de concern brede risico-inventarisatie. De risicoreserve, als onderdeel van de algemene reserve is voldoende om dit risico op te vangen. Wij blijven, in afstemming met Amersfoort die de administratie voor dit onderdeel voor ons uitvoert, de ontwikkeling van het aantal bijstandsccliënten en de daaruit voortvloeiende lasten de komende tijd nauwlettend monitoren en zullen op basis van een prognose voor 2024 bij de voorjaarsnota 2024 bezien wat de structurele gevolgen voor onze begroting zijn.

3. Opvang Ontheemden Oekraïne

In 2023 ontvangt de gemeente o.a. een normbedrag van € 83 per beschikbaar bed per dag voor de opvang van de ontheemden uit Oekraïne. Van de ontvangen middelen van het Rijk voor 2023 (voorschot bedraagt ca. € 8,3 miljoen) blijkt tot nu toe ca. € 3,6 miljoen niet nodig. Conform de huidige regeling van het Rijk hoeft dit restant niet te worden teruggestort. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve opvang vluchtelingen Oekraïne om toekomstige risico's met betrekking tot de opvang van Oekraïense ontheemden op te vangen. Momenteel worden verschillende opties voor het aanpassen van de bekostigingsregeling per 1 januari 2024 uitgewerkt, vanuit de VNG is aangegeven dat uiterlijk 3 november uitsluitel komt over een eventuele aanpassing van de bekostiging en/of de verlaging van het normbedrag.

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2023 - 2027".

1. Leges omgevingsvergunningen, Wet kwaliteitsborging (Wkb) en inhuur

Door het hogere aantal omgevingsvergunningen in 2023 worden de leges inkomsten € 150.000 hoger. Hier tegenover staat een hogere uitgave aan inhuurkosten om de toegenomen vraag aan omgevingsvergunningen te verwerken. Daarnaast worden inhuurkosten gemaakt voor de implementatie van de Wet kwaliteitsborging (Wkb). Deze nieuwe wet gaat naar verwachting in per 1 januari 2024. Voor de implementatie hiervan hebben we vanuit het rijk € 63.000 incidentele inkomsten ontvangen. De totaal hogere inhuurkosten in 2023 zijn € 213.000 en worden budgetneutraal gedekt vanuit de hogere inkomsten.

2. Vernieuwde werkwijze beoordeling urgentie huisvesting

In de afgelopen jaren is de urgente vraag naar woningen veranderd. Mensen die maatschappelijke instellingen zoals beschermd wonen of jeugdinstellingen verlaten, komen sinds enkele jaren voor urgentie in Leusden in aanmerking. Daarnaast hebben we ook vaker met complexe huisvestingsvraagstukken te maken. De Urgentiecommissie huisvesting heeft aangegeven niet de expertise te hebben om ook dit soort vraagstukken te beoordelen en daarom hun werkzaamheden uiterlijk 1 januari 2024 te willen beëindigen. Het is echter noodzakelijk om urgentie voor huisvesting te kunnen afgeven. Daarom wordt gewerkt aan een nieuwe werkwijze waarin het Multidisciplinair overleg (MDO) Wonen een rol gaat krijgen. Deze is samengesteld uit vertegenwoordigers van gemeente, Lariks en Omthuis. Om tot een efficiënte inzet van het MDO Wonen te komen, is meer inzet en meer verantwoordelijkheid van de secretaris van het MDO nodig. Omdat er sprake is van kosten die zowel onvoorzien, onvermijdelijk en onontkoombaar zijn, heeft het college besloten de hiervoor benodigde structurele middelen (€ 12.200 vanaf 2024) beschikbaar te stellen en ten laste te laten komen van het begrotingsresultaat (collegebesluit 124028).

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2023 - 2027".

1. Inhaalslag 2023

De “Inhaalslag” kent een inventarisatie van zaken, die nodig zijn om de verbeteringslag te maken. Hiervan zijn de structurele kosten opgenomen in de Kadernota 2024. Echter, een aantal zaken zijn zo urgent bevonden, dat zij al in gang gezet zijn of in 2023 in gang gezet gaan worden. Het gaat onder andere om het vervullen van een aantal vacatures, het formaliseren van een tweetal nieuwe functies binnen de organisatie en het op orde brengen van de ICT (zie onderstaande tabel). Het college heeft besloten om in 2023 te starten met het scheppen van randvoorwaarden voor het herstel van de organisatie, hiervoor een incidenteel budget ad. € 735.000 beschikbaar te stellen en ten laste te laten komen van het begrotingsresultaat (collegebesluit 84241).

(bedragen x € 1.000)

Onderwerp	fte	formatie	bedrag
Impuls Werving en Selectie			212
Talent Software			50
Procesmanagement			10
Beheerder civiele kunstwerken en begraafplaatsen	1,00	f	41
Directiesecretaris (mrt-dec)	0,67	f	46
Herstel secretariële en administratieveondersteuning (mrt-dec)	1,89	f	70
Secretariële ondersteuning 4e wethouder (mei-dec)	0,67	f	32
Impuls nieuwe werkplekken, inhaalslag ICT			90
Faciliteiten ontwikkeling OR	0,22	f	24
Communicatieadviseur	0,67	f	33
Webredacteur	1,00	f	37
Bezetting receptie	0,44	f	29
Extra formatie facilitair servicepunt	0,22	f	6
Inhuur communicatieadviseurs tijdens de verandering			55
Totaal	6,78		735

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel “Mutaties uitvoering begroting 2023 -2027”.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

1. Algemene uitkering

De raming van de Algemene Uitkering Gemeentefonds is geactualiseerd op basis van de meicirculaire en de septembercirculaire 2023. De structurele gevolgen van de meicirculaire zijn al verwerkt in de ontwerpbegroting 2024-2027. De meicirculaire laat voor 2023 een incidenteel voordeel van € 613.000 zien. Het budgettair resultaat van de septembercirculaire bedraagt voor 2023 € 55.000 voordelig.

(bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Meicirculaire: hogere AU t.o.v. decembercirculaire					
hogere algemene uitkering	948,2				
Reserveren IU/DU's	-242,3				
taakmutaties	-92,9				
Saldo meicirculaire, jaarschijf 2023	613,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Septembercirculaire: hogere AU t.o.v. meicirculaire					
hogere algemene uitkering	290,0	541,0	472,0	408,0	1.188,0
reserveren taakmutaties IU/DU's	-30,0	-130,0	-64,0	-34,0	-25,0
volumeaccres nieuwe jaarschijf					-882,0
stelpost Loon- en prijsstijgingen		-542,0	-464,0	-425,0	-344,0
vrijval stelpost BCF	-205,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Saldo septembercirculaire	55,0	-111,0	-36,0	-31,0	-43,0
ramen budgettair saldo septembercirculaire op stelpost i.a.v. kaderstelling 2023	0,0	111,0	36,0	31,0	43,0
Totaal saldo te verwerken in najaarsnota	668,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Het budgettair resultaat van de septembercirculaire 2023 voor de jaren 2024 en verder wordt op een stelpost gezet en zal worden verwerkt in de voorjaarsnota 2024.

Als het gaat om de toekomstige financiële verhoudingen tussen het Rijk en haar mede overheden hebben de Vereniging voor Nederlandse gemeenten (VNG) en het Inter Provinciaal Overleg (IPO) gezamenlijk hun standpunt verwoord in een position paper. De belangrijkste punten daarbij zijn:

- Het herstel van het accres van 2026 (het zogenaamde financieel ravijn)
- Indexering van het gemeentefonds moet passen bij de stijgende zorgvraag
- Afschaffen van de opschalingskorting waarmee de korting op het gemeentefonds met € 675 miljoen verkleind wordt
- Het in balans brengen van taken en middelen (geen taken zonder knaken)

Eerder verklaarde de Tweede Kamer het dossier rondom de vernieuwing van de financieringsystematiek voor decentrale overheden controversieel. Dat houdt in dat het huidige kabinet zich er niet meer mee bezighoudt en de zaak wordt overgelaten aan een nieuw kabinet.

2. Addendum College Uitvoeringsprogramma 2022-2026

De financiële effecten van het addendum bij het CUP 2022-2026 zijn verwerkt in de begroting 2024-2027. Verwerking in de begroting 2023 vindt plaats via deze Najaarsnota.

3. Stelposten

(bedragen x € 1.000)

	2023
Loon- en prijsstijgingen	-21,7
Onvoorziene uitgaven	62,7
Totaal stelposten	41,0

- Stelpost loon- en prijsstijgingen
De stelpost is niet toereikend om alle loon- en prijsstijgingen in 2023 op te vangen en dient daarom met € 21.700 te worden verhoogd.
- Stelpost onvoorzien
De stelpost is in 2023 niet ingezet en kan vrijvallen.

Taakmutaties Gemeentefonds

Na verwerking van de mei- en de septembercirculaire 2023 staat er op de stelpost taakmutaties een budget van € 363.400. Bekeken is;

- Welke budgetten daarvan nog functioneel, d.w.z. binnen de specifieke programmadomeinen, in de begroting moeten worden geraamd ter dekking van de dit jaar nog te verwachten kosten;
- Welke budgetten er via de algemene reserve aangewezen bestemming moeten worden overgeheveld naar 2024;
- Welk resterend budget daarna nog kan vrijvallen ten gunste van het resultaat van de najaarsnota.

	2023
Vrijval stelpost taakmutaties voor meirc. 2023	9,4
Vrijval stelpost taakmutaties mei- septembercirc. 2023	179,2
Sub-totaal vrijval stelpost taakmutaties	188,6
reservering taakmutaties t.g.v. 2024	-60,5
Budgetfair resultaat stelpost taakmutaties	128,1

Per saldo kan een budget van € 128.100 voordelig vrijvallen.

4. BTW-Compensatiefonds en Omzetbelasting

De gemeente kon over de afgelopen jaren, door voortschrijdend inzicht, vanuit het btw-compensatiefonds (extra) btw terugvragen. Omdat de btw-aangifte al is gedaan, is hier een zogenaamde suppletie voor ingediend. Een bedrag van € 91.200 is ontvangen. Ook voor de omzetbelasting bij verhuurde panden is een dergelijke suppletie ingediend wat heeft geleid tot een ontvangst van € 36.300.

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2023 - 2027".

C. Investeringskredieten

Krediet	Omschrijving krediet	Startbudget	(rest)budget 2023	Mutatie krediet N.J.N 2023	Uitgaven 2023	Restant 2023	Toelichting afwijkingen en bijzonderheden
7004025	Netwerkkomponenten 2023	60.000	60.000	0	59.892	108	
7004036	Server en storage omgeving 2023	253.200	253.200	0	275.242	-22.042	Meerkosten aanschaf bekabeling t.b.v. aansluiten server en storage op de netwerkkomponenten.
7004037	Monitoren, toetsenborden en muizen - 2023	96.300	96.300	0	4.393	91.907	
7004057	Camera's raadzaal - 2023	15.000	15.000	0	14.976	24	
7004060	Firewalls - 2023	25.000	25.000	0	0	25.000	
7080161	Klantverwijssysteem 2022	28.000	22.155	0	0	22.155	
7090014	Rx.Mission - 2020	42.300	4.274	0	5.748	-1.474	
7011004	Renovatie install brandweerkaz. Lsd.centrum - 2021	660.000	651.699	0	2.934	648.765	Beoogde oplevering begin 2024.
7011005	Ren. bouwkundig brandweerkaz. Lsd. centrum - 2021	1.240.000	1.170.388	0	201.647	968.741	Beoogde oplevering begin 2024.
7042006	Vorbereidingskosten ruimtelijke projecten 2018	375.000	199.415	0	77.487	121.928	
7002003	Aanpassing balies receptie en burgerzaken - 2023	35.000	35.000	0	43.589	-8.589	Meerwerkosten door aanvulling aanpassing balies
7002004	Aanschaf Sternihokjes	0	0	16.200	0	16.200	krediet in begroting '24; dit jaar uitgave vanwege vervroegde Tweede kamerverkiezingen in '23.
7021091	Herinrichting Maanweg - 2023	50.000	50.000	0	0	50.000	voorbereidingskredieten uit de vastgestelde uitvoeringsagenda bij het mobiliteitsplan.
7021092	Verbetering fietsklimaat H'veldseweg Zuid - 2023	45.000	45.000	0	0	45.000	
7021093	Herinrichting kruispunt Postlaan-H'veldseweg-2023	50.000	50.000	0	0	50.000	
7021094	Herinr. kruispunt Zuiderinslag-Klepelhoek - 2023	50.000	50.000	0	0	50.000	
7021095	Kwaliteitsimpuls fietsroute Langesteeg - 2023	10.000	10.000	0	0	10.000	
7021096	Verbetering fietsinfrastr. H'veldseweg H'hof-2023	50.000	50.000	0	0	50.000	
7021097	Herinrichting Postweg - 2023	50.000	50.000	0	0	50.000	
7021098	Herinrichting Dissel - 2023	50.000	50.000	0	0	50.000	
7021099	Herinrichting Beek-Land-Benedict-Clarenburg - 2023	50.000	50.000	0	0	50.000	
7021105	Herinrichting Leusbroekerweg - 2024	50.000	50.000	0	0	50.000	
7042008	Vorbereidingskrediet IKC Groenhouten - 2019	300.000	25.060	0	0	25.060	
7042015	Uitv. Kred. IKC Groenhouten onderwijskundig 2021	4.620.000	1.108	0	24.242	-23.134	
7021087	Vervanging automaten vri's - 2023	227.300	227.300	0	0	227.300	een gedeelte van de vervangingen vindt dit jaar plaats. Verantwoording bij de jaarrekening '23.
7021088	Vervanging installaties vri's 2023	124.500	124.500	0	0	124.500	een gedeelte van de vervangingen vindt dit jaar plaats. Verantwoording bij de jaarrekening '23.
7073046	Renault Kangoo E-Tech Extra 22 kW - 2023	35.000	35.000	0	35.146	-146	
7061001	Aanpassingen Fort 33 ihkv brandveiligheid - 2023	45.000	45.000	0	11.881	33.119	
7021082	Vervanging en renovatie wegen - 2023	428.600	428.600	0	10.775	417.825	Uitgaven faseren naar volgend jaar.
7057015	Vervanging beplanting algemeen - 2023	116.900	116.900	0	27.441	89.459	
7073035	Vervanging ondergrondse containers 10 jaar - 2023	32.300	32.300	0	13.455	18.845	
7729113	Vervanging en renovatie riolering	600.000	600.000	0	197.982	402.018	
7021059	IKC Groenhouten infrastructurele maatregelen 2020	630.000	513.831	0	149.249	364.582	
7021072	Princenhof – deelgebied Kastanjelaan 7 - 2022	75.000	75.000	0	0	75.000	
7021073	Princenhof – park Princenhof - 2022	283.000	196.687	0	1.360	195.327	Uitvoering inrichten openbare ruimte loopt tot en met 2025.
7021074	Princenhof-deelgeb. 1 Olmen-/Lariksi. West -2023	0	10.000	0	1.145	8.855	
7021076	Princenhof – deelgebied 3 Larikslaan Oost - 2023	0	50.000	0	47.236	2.764	

Krediet	Omschrijving krediet	Startbudget	(rest)budget 2023	Mutatie krediet NJN 2023	Uitgaven 2023	Restant 2023	Toelichting afwijkingen en bijzonderheden
7021081	Herinr. rijloper en parkeerpl. de Meent - 2022	226.000	214.120	0	404	213.716	
7021086	Vervanging NIET-houten bruggen 60 jaar – 2023	194.800	194.800	0	0	194.800	
7021045	Voorber./planvorming Burg. de Beaufortweg - 2019	55.000	26.294	0	10.814	15.480	
7057012	Vervanging speelvoorzieningen - 2023	267.400	267.400	0	222.677	44.723	
7057019	Loopgraven Asschatterkeerkade - 2022	75.000	75.000	0	77.780	-2.780	
7021081	Herinr. rijloper en parkeerpl. de Meent - 2022	226.000	188.590	0	808	187.782	
7021042	Renovatie Ursulineweg - 2019	765.000	501.963	0	0	501.963	
7021042	Renovatie Ursulineweg - 2019	-102.000	-102.000	0	0	-102.000	Betreft een nog te realiseren bate uit kavelverkoop.
7004002	Basisregistraties zaakstelsel - 2019	97.200	35.944	0	9.839	26.105	
7021068	Herinr. kruispunt Torenakkerweg Asschatterweg 2021	410.000	10.000	0	8.049	1.951	
7052018	Vervanging buitensportaccommodaties - 2023	120.100	120.100	0	0	120.100	totaalrenovatie natuurgrasvelden bij voetbalvereniging Roda '46 schuift door naar 2024.

D. Voorstel en dekking

Wij stellen de raad voor:

- 1) De Najaarsnota 2023 vast te stellen;
- 2) Het voorlopig negatieve begrotingsresultaat van de Najaarsnota 2023 van € 21.600 te onttrekken aan de algemene reserve basisdeel;
- 3) Het vaststellen van de volgende begrotingswijzigingen:
  - Begrotingswijziging nr. 1032;
  - Alsmede begrotingswijzigingen: 1017, 1018, 1021, 1022, 1024, 1025, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1034, en 1035¹;
- 4) Het volgende (aanvullende) investeringskrediet beschikbaar te stellen:
  - € 16.200 voor Stemhokjes.

---

¹ Deze wijzigingen betreffen collegebesluiten waarvan de begrotingswijziging met deze najaarsnota wordt geaccordeerd door de raad.

E. Mutaties uitvoering begroting 2023-2027

(bedragen x € 1.000)

	Domein Bestuur	krediet	2023	2024	2025	2026	2027
1	Onderzoek inrichtingsvarianten raadszaal en bijzalen (collegebesluit 100564), zie toelichting onderdeel B.	0,0	-45,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Budgetten burgerzaken, zie toelichting onderdeel B.	-16,2	-19,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Er is met de raad een traject opgestart om het samenspel in Leusden te verbeteren met twee aandachtsgebieden: structuur en cultuur. De totale incidentele kosten zijn € 50.000.	0,0	-50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	De raadsadviseur (plaatsvervangend griffier) is tijdelijk uitgevallen en wordt vervangen door externe inhuur. De kosten worden geraamd op € 15.000.	0,0	-15,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Door het later opleveren van de gerenoveerde brandweerkazerne starten de afschrijvingslasten later.	0,0	64,6	0,0	0,0	0,0	0,0
6	De tijdelijke huisvesting van de brandweer vindt plaats in het politiebureau. Restant van het budget wordt overgeheveld naar 2024.	0,0	60,0	-60,0	0,0	0,0	0,0
7	Intensivering buurtbemiddeling. Gebleken is dat er extra aanvragen binnenkomen voor buurtbemiddeling met name veroorzaakt door geluidsoverlast. Voor drie jaar (2022-2024) wordt ingeschat dat budget voor 10 extra zaken per jaar voldoende is. Dit voorstel is afgestemd met de Woningstichting Leusden die voor 40% medefinancier is.	0,0	-4,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	technische bij- en aframingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Mutatie programma voor bestemming		-8,9	-60,0	0,0	0,0	0,0
	Toevoeging aan reserves:		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Onttrekking aan reserves:		-96,3	60,0	0,0	0,0	0,0
	Resultaat Najaarsnota		-105,2	0,0	0,0	0,0	0,0

(bedragen x € 1.000)

	Domein Leefomgeving	krediet	2023	2024	2025	2026	2027
1	Energietransitie, zie toelichting onderdeel B.	0,0	669,5	-154,5	0,0	0,0	0,0
2	Afvalbegroting 2023, zie toelichting onderdeel B.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Bijstelling budgetten groot onderhoud en vervangingsinvesteringen openbare ruimte 2023, zie toelichting onderdeel B.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	SRO is gecompenseerd voor een bedrag van € 71.500 voor het niet doorvoeren van prijsstijgingen met betrekking tot toegang van het zwembad. Voor het op niveau houden van het eigen vermogen van de SRO was eerder een bedrag toegekend. Dit bedrag is niet helemaal gebruikt omdat het resultaat 2022 beter was dan begroot. Het restant van € 45.500 is gebruikt als dekking voor de compensatie prijsstijging, naast de reeds eerder door de raad gereserveerde € 10.000 voor prijsstijging (collegebesluit 100417).	0,0	-16,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Wegens sloop van het pand worden de verhuurinkomsten Agnietenhove 51A afgeraamd. De structurele gevolgen worden meegenomen bij de voorjaarsnota 2024.	0,0	-13,6	0,0	0,0	0,0	0,0
6	Het college heeft besloten om € 85.000 vrij te maken voor het project Groen Leusden. Het project, uitgevoerd door de Groene Belevens, omvat communicatie- en participatie activiteiten om bewoners te betrekken- en activeren voor vergroening en klimaatadaptatie. De uitgave wordt gedekt vanuit een provinciale subsidie ter hoogte van € 50.000 en daarnaast wordt € 35.000 gedekt vanuit de in de begroting opgenomen budgetten voor klimaatadaptatie en duurzaam doen. Per saldo is er geen effect op het begrotingsresultaat (collegebesluit 78629).	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Doorschuiven van budget sloopkosten politiebureau naar 2024.	0,0	100,0	-100,0	0,0	0,0	0,0
8	In de nasleep van corona maatregelen is een gedeelte van de huur uit 2021 van Academas en De Korf kwijtgescholden. Dekking vindt plaats vanuit de egaliseringsreserve corona (collegebesluit 115181).	0,0	-21,6	0,0	0,0	0,0	0,0
9	Het college heeft een budget beschikbaar gesteld voor het opstellen van een integraal maatwerkadvies rapport t.b.v. subsidie aanvraag voor verduurzaming maatschappelijk vastgoed (collegebesluit 125650).	0,0	-30,0	0,0	0,0	0,0	0,0

10	Inhuur in 2023 ten behoeve van de verkoop van groenstroken (€ 80.000). De kosten van inhuur worden gedekt vanuit de reguliere baten uit de verkoop van groenstroken in 2023. Daarnaast worden de in 2023 voorziene baten uit verkoop van snippergroen rond het plangebied Princenhof (€ 102.800) gestort in de reserve met aangewezen bestemming. Dit om deze middelen in te kunnen zetten ter dekking van de beoogde aanpassingen in de openbare ruimte van het plangebied. De reservering komt voort uit het raadsvoorstel "Masterplan openbare ruimte Princenhof" dat de raad in november 2021 heeft vastgesteld.	0,0	102,8	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Om tijdens de renovatie van de brandweerkazerne operationeel te blijven, zijn er huurkosten begroot. De brandweer is tijdelijk gehuisvest in het politiebureau Leusden centrum. De begrote huurkosten worden overgezet naar het politiebureau, waardoor dekking ontstaat voor tijdelijk beheer van het pand.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12	Via het CUP (2018-2022) 2.3 is voor het opstellen van beleid op vastgoed incidenteel formatie- en inhuurbudget van € 31.000 in 2023 beschikbaar gesteld. Uitvoering vindt plaats in 2024. Het budget wordt overgeheveld naar 2024.	0,0	31,0	-31,0	0,0	0,0	0,0
13	Duurzaamheid: - Een deel van het CUP budget 2.2.1 Duurzaam doen Leusden / Duurzaamheidsagenda van € 14.000 dient overgeheveld te worden naar 2024. - Via Nieuw beleid 2023 is € 25.000 beschikbaar gesteld voor nieuw milieubeleid als gevolg van de Omgevingswet. Verwachting is dat ná inwerkingtreding van de Omgevingswet nieuw beleid moet worden opgesteld op diverse milieuthema's, zoals geur en bodem. Het budget moet worden overgeheveld naar 2024.	0,0	39,0	-39,0	0,0	0,0	0,0
14	Onderwijshuisvesting omzetten kredieten naar leningen. Door voortschrijdend inzicht en in afstemming met de accountant is gebleken dat een aantal kredieten rondom duurzaamheid en BSO's voor de Integrale Kindcentra moesten worden omgezet in leningen. Dit heeft geleid tot een aantal mutaties in kapitaallasten, vergoedingen van scholen en reserves. Per saldo ontstaat voor 2023 een nadeel van € 43.800.	0,0	-87,2	0,0	0,0	0,0	0,0

15	Via het CUP 2018 nr. 4.2b is € 8.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van milieukwaliteitsprofielen. Doordat de Omgevingswet meerdere keren is uitgesteld en de daarbij behorende regionale overleggen over milieuthema's niet hebben plaatsgevonden, is dit budget niet besteed. Het budget kan vrijvallen vanuit de algemene reserve met aangewezen bestemming t.g.v. de algemene reserve basisdeel.	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0
16	Correctief onderhoud aan gemeentelijke gebouwen in 2023. In 2023 zijn er bij meerdere locaties meer reparaties geweest dan verwacht. De budgetten moeten hiervoor met € 60.000 worden bijgeraamd. De reparaties betreffen storingen van o.a. de klimaatinstallatie, de brandmeldinstallatie en de inbraakinstallatie. Bij een aantal panden is sprake geweest van dak lekkage, veroorzaakt door storm en hevige regenval.	0,0	-60,0	0,0	0,0	0,0	0,0
17	Er heeft een afrekening t.b.v. het Leader project plaatsgevonden. € 19.000 is teruggestort. Deze gelden worden gereserveerd t.b.v. een bijdrage in toekomstige Leader projecten. Hiernaast kan € 15.000 van het budget voor 'Landbouwstructuur en natuurontwikkeling' vrijvallen.	0,0	34,0	0,0	0,0	0,0	0,0
18	Ontvangst € 211.351 impulsregeling Klimaatadaptatie 2021-2027. Het college heeft op 23 augustus 2020 besloten om de herinrichting van het noordelijk deel van Leusden-Zuid als maatregelenpakket in te dienen voor de Tijdelijke impulsregeling Klimaatadaptatie 2021-2027. De impulsregeling heeft als doel om de klimaatadaptatie te versnellen. Met het subsidiebedrag kan de gemeente twee extra woonstraten versneld klimaat adaptief inrichten (Boetzelaerlaan, de Maanweg en zijstraten). De eigen bijdrage van de gemeente is in principe gedekt uit het gemeentelijk rioleringsplan. De subsidiebijdrage van het rijk wordt verrekend met de equalisatievoorziening rioolbeheer.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
19	Uitgaven t.b.v. het opstellen van het klimaatadaptatieplan (CUP 2.2.2.) schuiven door van 2023 naar 2024. Hierdoor wordt in 2024 in plaats van in 2023 een beroep gedaan op de reserve toekomst bestendige openbare ruimte (€ 40.000). Na verrekening met de reserve heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat.	0,0	40,0	-40,0	0,0	0,0	0,0
	technische bij- en aframingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Mutatie programma voor bestemming		795,9	-364,5	0,0	0,0	0,0
	Toevoeging aan reserves:		-313,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Onttrekking aan reserves:		-115,5	364,5	0,0	0,0	0,0
Resultaat Najaarsnota		366,6	0,0	0,0	0,0	0,0

(bedragen x € 1.000)

	Domein Samenleving	krediet	2023	2024	2025	2026	2027
1	Zorgkosten (WMO en Jeugd), zie toelichting onderdeel B	0,0	-269,5	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Werk en Inkomen, zie toelichting onderdeel B	0,0	-635,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Opvang Ontheemden Oekraïne, zie toelichting onderdeel B	0,0	3.573,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4	<u>Fort33</u> . Fort33 zit in de financiële problemen. Om haar sociaal culturele en maatschappelijke activiteiten voort te kunnen zetten en het personeel door te kunnen betalen is voor dit jaar een incidenteel aanvullende bijdrage nodig van € 24.000. De kosten kunnen worden gedekt vanuit de stelpost loon- en prijsstijgingen (collegebesluit nr. 125538).	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	<u>Sociale Werkvoorziening/RWA</u> . Uit de jaarrekening 2022 van de RWA blijkt een lagere bijdrage, hetgeen resulteert in een voordeel van € 107.000. Dit voordeel blijft beschikbaar voor de doelgroep beschut.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6	<u>Re-integratie</u> . In 2023 is begonnen met de pilot Buddy to Buddy. De kosten hiervan worden gedekt vanuit de extra middelen voor inburgering. Daarnaast worden de inkomsten en uitgaven voor Stichting Integratiewerk geraamd (collegebesluit nr. 108368).	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	<u>Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)</u> De definitieve beschikking 2023 voor de rijksmiddelen OAB ligt € 53.000 hoger ten opzichte van de raming. De raming van het OAB budget in de gemeentebegroting is gebaseerd op het landelijk minimum (€ 64.000). Het budget aan de lastenkant kan met hetzelfde bedrag worden verhoogd.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8	<u>Aanpak dak- en thuisloosheid</u> . Er worden in 2023 en 2024 twee pilots (kamers met aandacht en omklapconstructie) uitgevoerd om vorm te kunnen geven aan de Aanpak van dak- en thuislozenproblematiek. De incidentele kosten kunnen worden gedekt vanuit de daarvoor bestemde rijksmiddelen die eerder in de reserve met aangewezen bestemming zijn gestort (collegebesluit nr. 121890)	0,0	-21,2	-19,2	0,0	0,0	0,0
9	<u>Compensatieregeling energielasten</u> . Stichting de Til en St. Cultuurpodium (Fort33) hebben een beroep gedaan op de regeling compensatie energielasten. Op basis van de door hen overlegde stukken komen zij in aanmerking voor compensatie. Het gaat om een incidentele vergoeding van € 24.800. Deze kan worden gedekt uit de stelpost loon- en prijsstijgingen (collegebesluit nr. 94129 en 125531).	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

10	<u>Zwembad Octopus</u> . Voor het onderzoek naar de toekomst van het zwembad in Leusden is aanvullend budget benodigd. Onderzoek wordt gedaan naar renovatie versus nieuwbouw in relatie tot energiekosten.	0,0	-10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11	<u>Energietoeslag 2023</u> . Na vaststelling in de 1e en 2e kamer kan de resterende energietoeslag 2023 aan de inwoners worden uitgekeerd. Omdat de doelgroep in Leusden tot 130% van het wettelijk minimum gaat, liggen de kosten € 90.000 hoger dan de beschikbare rijksmiddelen. Besloten is deze meerkosten te dekken vanuit de resterende middelen Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) ad. € 70.000 die bij de najaarsnota 2022 in de egalisatiereserve Covid-2019 zijn gestort (collegebesluit 15 maart 2022/nr. 22141). Voorgesteld wordt het resterende tekort ook uit deze reserve te dekken (collegebesluit nr. 130240)	0,0	-90,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12	<u>2e begrotingswijziging 2023 GGDrU</u> Onze deelnemersbijdrage aan de GGDrU gaat in 2023 omhoog met € 140.300. Dit is met name het gevolg van loonkostenstijgingen a.g.v. de gewijzigde cao. Voorgesteld wordt deze te dekken vanuit de stelpost loon- en prijsstijgingen. Daarnaast nemen de kosten voor maatwerkvoorzieningen toe. Deze kosten kunnen worden gedekt vanuit de SPUK GALA en de daarvoor beschikbare budgetten die op de stelpost taakmutaties staan geraamd. De structurele gevolgen zijn al verwerkt in de begroting 2024-2027 (raadsvoorstel nr. 131415)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13	<u>Aanschaf VVE monitor</u> . Het college heeft besloten een drie- jarige pilot vve-monitor uit te voeren (2024 t/m 2026). De kosten voor de aanschaf, implementatie en het onderhoud van deze applicatie bedragen € 57.000. Door de kosten van voorschoolse educatie aan Oekraïense peuters te verantwoorden onder de SPUK Voorschoolse educatie aan ontheemde peuters (D22) ontstaat er een budgettair voordeel van € 36.000. Daarnaast resteert er op de post onderwijsversterkende middelen een budget van € 30.000. Daarmee ontstaat er binnen het subsidieplafond van het taakveld 4.3 onderwijsbeleid en leerling zaken voldoende incidentele ruimte om de kosten van de pilot voor een periode van 3 jaar te dekken (collegebesluit nr.131028)	0,0	57,0	-27,0	-15,0	-15,0	0,0
14	<u>Actualiseren IHP</u> . Overhevelen NB 3.10 actualisering IHP Onderwijshuisvesting. Het voornemen om het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs te actualiseren in 2023 wordt doorgeschoven naar 2024. De daarvoor beschikbare incidentele middelen worden overgeheveld naar 2024.	0,0	50,0	-50,0	0,0	0,0	0,0

15	<u>Beleidskader Sociaal Domein</u> . De in het beleidskader SD opgenomen speerpunten en de daarbij behorende budgetten zullen in 2023 nog niet worden uitgevoerd. Daarnaast zal het communicatiebudget 2023 niet volledig worden besteed. Voorgesteld wordt deze middelen conform het raadsvoorstel over te hevelen naar 2024.	0,0	158,0	-158,0	0,0	0,0	0,0
	technische bij- en aframingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Mutatie programma voor bestemming		2.812,4	-254,2	-15,0	-15,0	0,0
	Toevoeging aan reserves:		-				
			3.838,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	Onttrekking aan reserves:		353,1	254,2	15,0	15,0	0,0

(bedragen x € 1.000)

	Domein Ruimte	krediet	2023	2024	2025	2026	2027
1	Leges omgevingsvergunningen, Wet kwaliteitsborging (Wkb) en inhuur, zie toelichting onderdeel B.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Vernieuwde werkwijze beoordeling urgentie huisvesting, zie toelichting onderdeel B.	0,0	0,0	-12,2	-12,2	-12,2	-12,2
3	Anterieure overeenkomsten: Voor het project Hof van Liz wordt in 2023 het laatste termijnbedrag ontvangen van € 32.700. Hiernaast wordt € 17.300 ontvangen als bijdrage aan de reserve bovenwijkse voorzieningen. Voor materiële kosten is een budget benodigd van € 3.600. Conform de anterieure overeenkomsten wordt € 36.300 toegevoegd aan de reserve bovenwijkse voorzieningen. Het saldo (€ 10.100) wordt toegevoegd aan de reserve met aangewezen bestemming als dekking voor (toekomstige) kosten die voortvloeien uit deze overeenkomsten.	0,0	46,4	0,0	0,0	0,0	0,0
4	De benodigde inzet van de coördinator voor de implementatie van de omgevingswet loopt door in 2024. De incidentele middelen worden overgeheveld. Hiernaast wordt het incidentele (inhuur)budget voor invoering van de Omgevingswet via de algemene reserve met aangewezen bestemming overgeheveld naar 2024. Tot slot wordt het restantbudget vanuit de CUP (2018) opdracht 7.3 en 7.4 Omgevingsvisie stedelijk/landelijk gebied overgeheveld naar 2024.	0,0	231,4	-231,4	0,0	0,0	0,0
5	In 2022 hebben we een provinciale subsidie ontvangen om de samenwerking met winkeliers en vastgoedeigenaren te versterken. Door het ontbreken van urgentie in de Hamershof en een gebrek aan draagvlak bij de ondernemers en eigenaren van panden, is de gebiedsregie beëindigd en worden de niet bestede middelen teruggestort naar de provincie. Via het CUP (2018-2022) 9.3 was een budget beschikbaar voor het project 9.3 Doorontwikkelen winkelgebied. Het restant ad. € 56.000 is niet besteed en kan vrijvallen vanuit de algemene reserve met aangewezen bestemming t.g.v. de algemene reserve basisdeel.	0,0	56,0	0,0	0,0	0,0	0,0

6	Economische zaken: - In 2023 is de laatste interventie uitgevoerd uit het coronapakket voor ondernemers. Een nieuwe coronagolf en maatregelen zijn uitgebleven. Dat betekent dat het restant van € 13.000 kan vrijvallen en wordt teruggestort in de egaliseringsreserve corona. - De afdracht door Total over 2022 is € 8.000 lager dan geraamd. Total heeft minder brandstof verkocht. - Voor het accountmanagement EZ kan incidenteel € 10.000 worden afgeraamd.	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Het budget Nieuw beleid Herziening Landschapsontwikkelingsplan en het CUP budget 2.2.3 Versterken groene kwaliteit - actualisatie bomenbeleid en evaluatie groenbeleid wordt overgeheveld naar 2024.	0,0	52,0	-52,0	0,0	0,0	0,0
8	Nieuw beleid 2023 Economische Zaken: - Het via Nieuw beleid 2023 beschikbaar gestelde budget voor Werkbudget ondernemersloket ad. € 15.000 kan vrijvallen. We hebben de door ondernemers gewenste aanpassingen door kunnen voeren door de bestaande website van de gemeente te verbeteren. - Het incidentele budget voor Intensiveren bedrijventerreinen (Nieuw beleid 2023) moet worden overgeheveld naar 2024, zodat we de pilot op de Ambachtsweg in samenwerking met de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht kunnen opstarten.	0,0	40,0	-25,0	0,0	0,0	0,0
9	Incidentele vrijval budget afschrijvingslasten t.b.v. investeringen uit de uitvoeringsagenda bij het mobiliteitsplan "Leusden kijkt vooruit". De financiële gevolgen voor het jaar 2024 en volgend zijn op basis van raadsbesluit over het uitvoeringsprogramma mobiliteit (juni '23) reeds verwerkt in de meerjarenbegroting.	0,0	45,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10	Het restantbudget CUP 4.1.1 en 4.1.2 Opstellen Woon(zorg)visie van € 35.000 moet overgeheveld worden naar 2024. Het onderzoek van de provincie Utrecht, dat gegevens oplevert voor de Woonzorgvisie, wordt pas in de loop van 2024 opgeleverd. Hierdoor kan de Woonzorgvisie pas in 2024 worden gestart.	0,0	35,0	-35,0	0,0	0,0	0,0
	technische bij- en aframingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Mutatie programma voor bestemming		520,8	-355,6	-12,2	-12,2	-12,2
	Toevoeging aan reserves:		-214,4	0,0	0,0	0,0	0,0
	Onttrekking aan reserves:		-244,4	343,4	0,0	0,0	0,0

Resultaat Najaarsnota		62,0	-12,2	-12,2	-12,2	-12,2
-----------------------	--	------	-------	-------	-------	-------

(bedragen x € 1.000)

	Overhead	krediet	2023	2024	2025	2026	2027
1	Inhaalslag 2023 (collegebesluit 84241), zie toelichting onderdeel B.	0,0	-735,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Voor het binnen de BLNP gezamenlijke Europese aanbestedingstraject voor ICT hardware ten behoeve van werkplekken, is externe begeleiding benodigd. De incidentele kosten zijn € 2.000 (collegebesluit 120431).	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Het implementatieproces van de nieuwe Wet open overheid (Woo) heeft vertraging opgelopen door een aantal wijzigingen in de toepassing van de nieuwe wet. De incidentele rijksmiddelen worden in 2023 niet volledig besteed. Er wordt € 78.000 overgeheveld naar 2024.	0,0	78,0	-78,0	0,0	0,0	0,0
4	Via het CUP (2022-2026) 1.2 is voor het opstellen van een visie Dienstverlening incidenteel € 40.000 beschikbaar gesteld. Uitvoering vindt plaats in 2024, het budget wordt overgeheveld.	0,0	40,0	-40,0	0,0	0,0	0,0
5	De gemeente is in een aantal (onvoorziene) dossiers betrokken, waarvoor externe juridische advisering is ingehuurd.	0,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	technische bij- en aframingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Mutatie programma voor bestemming		-639,0	-118,0	0,0	0,0	0,0
	Toevoeging aan reserves:		-118,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Onttrekking aan reserves:		0,0	118,0	0,0	0,0	0,0
	Resultaat Najaarsnota		-757,0	0,0	0,0	0,0	0,0

(bedragen x € 1.000)

	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	krediet	2023	2024	2025	2026	2027
1	Algemene uitkering Gemeentefonds, zie toelichting onder B.	0,0	668,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Addendum CUP, zie toelichting onder B.	0,0	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Stelposten, zie toelichting onder B.	0,0	229,6	-60,5	0,0	0,0	0,0
4	BTW-compensatiefonds en Omzetbelasting, zie toelichting onder B.	0,0	127,5	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Bijstellen van de raming opbrengst toeristenbelasting. In de raming is gerekend met het vertrek van een belastingplichtige in 2023 echter dit is een jaar vertraagd waardoor een incidenteel hogere opbrengst ontstaat. Daarnaast is er een hogere afrekening over 2022.						
			90,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	technische bij- en aframingen		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Mutatie programma voor bestemming		1.150,1	-60,5	0,0	0,0	0,0
	Toevoeging aan reserves:		-60,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	Onttrekking aan reserves:		-5,0	60,5	0,0	0,0	0,0
	Resultaat Najaarsnota		1.084,6	0,0	0,0	0,0	0,0

